

RETEN I NYKØBING FALSTER DOM

afsagt den 16. juni 2021

Sag BS-2409/2021-NYK

Mandatar Fagligt Fælles Forbund for
A
(advokat Rasmus Dammark Pedersen)

mod

B A/S
(advokat Ulrik Christrup)

Denne afgørelse er truffet af dommerfuldmægtig Asger Gudmansen Aagaard.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 10. december 2019. Sagen drejer sig om erstatningsansvaret for følgerne af en tilskadekomst, som A måtte have været udsat for den 14. marts 2018.

Sagsøgeren, A, har fremsat påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende at være erstatningsansvarlig for arbejdsulykken A var udsat for den 14. marts 2018.

Sagsøgte, B A/S, har fremsat påstand om frifindelse. I påstanden er indeholdt en påstand om, at B A/S alene er delvist erstatningsansvarlig for følgerne af den tilskadekomst, som sagsøger måtte have været udsat for den 14. marts 2018.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af As ansættelseskontrakt, at han blev ansat hos B A/S den 22. januar 2018 med angivelse af, at han var udlært forsyningsmontør den 18. januar 2018. Hans læreperiode var foregået hos elnetselskabet J Selskab, hvor han havde arbejdet med højspænding. Han startede i B A/Ss højspændingsteam, men blev internt rokeret til lavspændingsteamet efter cirka en måned.

Den 14. marts 2018 blev A via en vagtordning tilkaldt for at foretage udbedring af en strømafbrydelse ved D Vej 220, 2610 Rødovre. Der var af en underentreprenør gravet et hul i belægningen for at tilgå kablerne, hvor arbejdet skulle foretages.

Den 21. marts 2018 anmeldte A en ulykke hos B A/S. Det fremgår af anmeldelsen, at han var udsat for en lykke den 14. marts 2017 (retteligt 2018) kl. 16.00 ved D Vej 220. Følgende fremgår under beskrivelse af ulykken:

”...

Hvad skete der?

...

”Jeg skulle op af et lille mufte huld som var godt muder og vådt og gled og vred mit knæ”.

Hvorfor skete det?

...

På gruna muder og vand. Og der var en høj kant/dybt huld (60 cm).

...”

Der er om skadernes art angivet, at der er sårskade og skade på knæled, underben eller knyste. Anmeldelsen er underskrevet af A og leder C.

Den 22. marts 2018 anmeldte A en arbejdsulykke til Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring, der skulle være sket under arbejde for B A/S den 14. marts 2018 kl.16.00. Følgende er anført i beskrivelsen af hændelsen:

”...

Hvad lavede personen umiddelbart inden ulykken?

Skadelidte skulle op af et lille mufte hul, som var godt mudret og vådt.

Hvad gik galt?

Skadelidte gled.

Hvordan kom personen til skade under ulykken?

Skadelidte vred om på sit knæ.

...”

Ulykkesstedet er angivet som D Vej 220, 2610 Rødovre.

Den 20. marts 2019 har E Advokatfirma på vegne af A fremsendt erstatningskrav til IF Forsikring.

Den 26. juni 2019 har IF Forsikring svaret følgende:

”...

Det fremgår af jeres beskrivelse af uheldet, at det gravesjak fra virksomheden G, som A havde tilkaldt for at grave en hul så han kunne komme til at udbedre fejlen på kablet, ikke havde etableret en trappe ned til det ca. 80 cm dybe hul der blev gravet, eller havde medbragt en stige som A kunne anvende.

Hertil skal vi bemærke, at hullet var ca. 60 cm dybt og A selvsagt kunne have bedt G grave en nedgang hvis han havde ment der var behov for dette for at komme ned i hullet. A var selvsagt ikke instrueret i, at han skulle hoppe ned i hullet. Derudover så skete skaden ifølge jeres beskrivelse heller ikke da han valgte at hoppe ned i hullet, men derimod da han skulle op af hullet igen, hvor hans fod skulle være gledet på siden af hullet, så han faldt og landede på knæet. I begrundet kravet med, at B A/S ikke har instrueret A om hvordan han skulle komme ned i et sådan hul og op igen, at B A/S ikke førte tilsyn med at han kom ned i hullet og op igen, og endelig at A ikke var blevet orienteret om, at der er fare for personskade når man kravler ned i et (60 cm) hul og skal kravle op igen.

Vi skal i anledning fremhæve, at det var A's eget valg at hoppe ned i hullet og springe op af det igen. Han kunne som nævnt have bedt om at få lave en nedgang hvis der havde været behov for det. Det var en beslutning han som ansat operatør selv skulle træffe.

Som det fremgår af vedhæftede foto er hullet af begrænset omfang og dybde. A kunne reelt blot have sat sig på jorden og svinget benene ned, og modsat når han skulle op igen.

Endelig skal vi bemærke, at A slet ikke var sygemeldt fra sit arbejde hos B A/S fra uheldsdatoen den 14. marts 2018 frem til han blev opsagt 22. juni 2018, hvorefter der tilsyneladende går yderligere et ½ år før A bliver sygemeldt i januar 2019.

Vi er helt uenig i, at B A/S skulle være erstatningsansvarlig for et eventuelt vrid i A's knæ, som måtte være en følge af at han gled på vej op af hullet og kravet må derfor afvises.
..."

Elnetselskabet J Selskab udarbejdede på baggrund af hændelsen et læringsark. Læringsarket indeholder følgende foto optaget af muffehullet:

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af A og H.

A har forklaret, at han på tidspunktet for ulykken var ansat hos B A/S, blandt andet som stikvagt. Han havde på en stikvagt til opgave at køre ud, når en kunde havde fejl, hvorefter han fejlsøgte og udbedrede fejlen. Han var glad

for at have stikvagten og havde den ofte tre til fem gange om ugen efter aftale med H. Den pågældende dag var der fejl hos en erhvervsvirksomhed, der manglede strøm. Han konstaterede efter en længere fejlsøgning – hvor han også under søgningen blev assisteret af en kollega – at der var fejl på et kabel. Han rekvirerede derefter et gravesjak til at grave et muffehul. Han kravlede ned i muffehullet og udbedrede fejlen. Da han ville træde op af hullet, stillede han en fod på det løse grus. Hans fod skred, hvorefter han gled og slog venstre knæ. Han havde også sat en hånd på kanten af hullet. Det ville have været en mulighed at sætte sig på kanten og svinge benene op, men det havde den pågældende dag regnet, ligesom der var tøsne. Han havde ikke fået udleveret regntøj fra sin arbejdsgiver, og han vidste ikke, om han skulle løse andre opgaver efterfølgende. Han ringede umiddelbart efter tilskadekomsten til I, hvor han fortalte, at han var snublet og våd, hvorfor han gerne ville hjem.

De følgende dage fik han tiltagende ondt i knæet, men han tog på arbejde med hjælp fra smertestillende piller. Han blev af arbejdspladsen opfordret til at opsøge skadestuen, hvilket han gjorde seks dage efter ulykken. Han søgte ikke læge tidligere, da der havde været lidt bøvl i starten i højspændingsteamet, hvorfor han ikke ønskede at sygemelde sig. Han fik derefter et ”skånejob”, hvor han skulle dokumentere allerede udførte opgaver, og derfor ikke skulle kravle i huller mv.

Han havde tidligere arbejdet i muffehuller til højspændingskabler, som var indrettet på en anden måde, herunder med trappenedgang. Når man arbejdede med højspænding, var der klare retningslinjer om blandt andet trappenedgang til muffehullet. Højspændingskablerne lå ofte dybere, men han havde arbejdet i muffehuller fra 0,60 meter til 1,5 meter med højspænding. Han havde også været med på stikvagter i højspændingsteamet hos B A/S. I starten var der en person med på stikvagten. Han havde også under sin uddannelse hos elnetselskabet J Selskab arbejdet i større huller. Der havde altid været trappenedgang til hullet.

Han havde således ikke tidligere arbejdet i muffehuller af denne størrelse, men det var forskelligt, hvor dybt kablerne var gravet ned. Han havde også tidligere bevæget sig op og ned i muffehuller uden brug af hjælpemidler, og det var også sådan hans kolleger gjorde. Han havde aldrig fået instruks af sin arbejdsgiver om, hvordan han skulle komme foretage op- eller nedstigning i et muffehul.

Selve udgravningen af muffehullet var udliciteret til en underentreprenør ved navn G. Han havde ved en tidligere opgave spurgt gravesjakked, om de ikke ville grave en trappe, men det var ifølge gravesjakked ikke en del af opgaven. De fik et fast honorar for at grave hullet. Han spurgte, fordi han ved nogle af opgaverne fandt det bedst, hvis der blev gravet en trappenedgang til hullet.

Han ville gerne have benyttet en stige, da han skulle ned i hullet den 14. marts 2018. Hans arbejdsgiver havde dog tidligere oplyst ham, at de ikke ville udlevere en, da det krævede fast underlag at benytte en stige.

Der blev ikke ført tilsyn med hans arbejde. Der havde tit været folk fra hans arbejdsgiver ude at kigge, men der havde ikke været decideret tilsyn i forbindelse med udførelsen af hans arbejde.

H har forklaret, at han er projektleder hos B A/S. I marts 2018 var han ansat som formand for blandt andet A. A havde været hos dem et par måneder, inden ulykken skete. A var udlært forsyningsmontør. Det var en del af hans uddannelse at kunne agere ved forskelle i niveau, herunder op- og nedstigning i forbindelse med udførelsen af arbejdet. Han var således qua sin uddannelse instrueret i, hvordan han skulle forholde sig ved udgravninger. A var også sidemandsoplært, hvor han var med på stikvagt sammen med en kollega. Han var derfor kompetent til selv at træffe beslutning om, hvorvidt det var forsvarligt at gennemføre arbejdet. Det var ved huller af mindre dybder på 60 cm muligt at sætte sig på kanten af hullet og derefter svinge benene op. Der var ikke behov for yderligere indretning til op- og nedstigning. En stige ville efter hans vurdering ikke være et velegnet hjælpemiddel under de beskrevne forhold.

Gravesjakket bliver på den type opgave rekvireret af montøren, og det var også A, der rekvirerede gravesjakket den 14. marts 2018. Gravearbejdet blev udført af en underentreprenør. De blev bestilt til arbejdet, og gjorde, hvad de blev bedt om mod betaling. Hvis montøren vurderede, at det var nødvendigt med en trappe, så ville de grave en efter anmodning. I den pågældende sag kunne man dog efter hans vurdering med kablets placering foretage arbejdet siddende på kanten af hullet.

A havde i forbindelse med sin ansættelse fået udleveret arbejdstøj. Han huskede ikke, om A havde fået udleveret regntøj. Det stod fra virksomhedens side frit, om de ansatte ønskede det udleveret. Medarbejderne skulle bare bede om arbejdstøj, så ville de få det udleveret.

Der var løbende samtaler på arbejdspladsen om risikovurdering, og havde han også selv holdt samtaler med A om risikovurdering, herunder om, at det var den enkelte montørs ansvar at vurdere, om det var forsvarligt at udføre opgaven under de givne forhold. Hvis montøren ikke vurderede, at det var forsvarligt, skulle man kontakte arbejdsgiveren.

A var under sin ansættelse flyttet fra højspændingsteamet til lavspændingsteamet, da han ikke passede ind i teamet, og ikke var rustet til opgaverne med højspænding. Muffehullerne ved højspændingsopgaver var altid udstyret med trapper ned til hullet, da højspændingsledninger lå i større dybde, ligesom det krævede større huller at arbejde med højspænding.

Normalt ville man dog ikke grave en trappe, hvis højspændingskablet lå i en dybde på 60 cm. Der var eksempler på, at man havde gravet en trappe til lavspænding. Han huskede blandt andet en sag, hvor kablet havde ligget i en dybde på 120 cm. Der var således altid muligt at bede gravsjakket om at grave en trappe. Han opfattelse var, at A havde udført sit arbejde ordentligt de gange han havde været ude at se på hans arbejde.

Det var J Selskab, der havde udarbejdet det i sagen fremlagte læringsark og de havde ikke medvirket til udarbejdelsen og kendte ikke baggrunden for de anførte konklusioner.

Parternes synspunkter

A har i sit påstandsdokument anført følgende:

”...

For så vidt angår sagens faktiske omstændigheder, kan retten lægge til grund, at A blev udlært forsyningsmontør den 18. januar 2018 hos K Selskab/J Selskab. A beskæftigede sig ikke med muffehuller under sin ansættelse hos K Selskab/J Selskab, idet denne arbejdsopgave var udliciteret til B A/S, hvor A blev ansat efter endt uddannelse, den 22. januar 2018.

A arbejdede først i højspændingsteamet, og blev efter kort tids ansættelse overflyttet til lavspændingsteamet, hvor han arbejdede på ulykkestidspunktet.

På ulykkesdatoen den 14. marts 2018 blev A udsendt alene for at udføre en montør-opgave. Opgavens udførelse forudsatte at der blev gravet et muffehul til stikkabler. Dette arbejde blev udført af underentreprenøren G.

Muffehullet havde et omfang på 1x1 meter og en dybde på 60-80 cm.

Retten kan lægge til grund at der ikke blev etableret en trappe i hullet. Underentreprenøren indarbejdede således ikke en naturlig, bekvem og sikker måde at komme ned i og op af hullet.

...

Retten kan endvidere lægge til grund at der ikke kunne forefindes en stige i As arbejdsbil.

Endelig kan retten lægge til grund, at der havde været snevejr, og at der derfor var vådt i og omkring muffehullet.

Ulykken indtraf, da A i mangel af egnede hjælpemidler forsøgte at stige ud af muffehullet ved at stemme imod hullets kant med den ene fod, hvorved han mistede fodfæstet og slog venstre knæ mod hullets belægning. Ulykkesbeskrivelsen finder støtte i anmeldelsen af

arbejdsulykken, bilag A, samt anmeldelsen af arbejdsskaden via L Selskab, bilag 31.

Det gøres overordnet gældende, at sagsøgte som arbejdsgiver er ansvarlig for den skade, A pådrog sig under sit arbejde den 14. marts 2018.

Det gøres herunder nærmere gældende, at arbejdet ikke var planlagt, tilrettelagt eller udført på sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig vis, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38. Sagsøgte havde ikke tilrettelagt arbejdet på forsvarlig vis, og herunder havde sagsøgte ikke i fornødent omfang instrueret A i den rette og forsvarlige fremgangsmåde ved op- og nedstigning i udgravede huller.

Det gøres endvidere gældende, at arbejdsstedet ikke var indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42. Arbejde nede i et 60- 80 cm dybt hul forudsætter tekniske hjælpemidler for at reducere risikoen for personskade, hvilket sagsøgte ikke har tilsikret. Arbejde i et 60-80 centimeter dybt hul kræver konkret at der er et sikkert og stabilt op- og nedstigningsredskab til rådighed, i form af eksempelvis en trappe. Det er sagsøgte, der som arbejdsgiver skal sikre dette, ligesom det er sagsøgte, der skal instruere de ansatte i brugen heraf.

Derudover gøres det gældende, at sagsøger ikke har ført et effektivt tilsyn med arbejdets udførelse, ligesom der ikke blev givet instruktion om de faremomenter, der var forbundet med arbejdets udførelse jf. normerne i arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17, stk. 2.

Ved rettens bedømmelse af ansvaret skal det indgå som en skærpende omstændighed, at A som ny-udlært forsyningsmontør og nyansat medarbejder hos B A/S ikke var blevet gjort bekendt med og instrueret i, at det er forbundet med øget risiko for personskade at kravle ned og op ad et muffehul uden en forsvarlig adgangsvej.

Det gøres dernæst gældende, at det ikke kan forudsættes, som sagsøgte under skriftvekslingen har anført, at A kunne have sat sig ned og svingede benene ned og op ad hullet, da der i dagene omkring ulykken havde været en del nedbør og i øvrigt koldt, jf. bilag 9. Der findes tillige støtte for, at det var vådt og mudret i bilag A.

Det gøres videre gældende, at A ikke var instrueret i, eller i øvrigt bekendt med, at han som forsyningsmontør havde bemyndigelse til at bede Gs gravesjak om at etablere en nedgang, som anført af sagsøgte, jf. bilag 8. Tværtimod udførte G alene en fast entrepriser, som bestod i at skære asfalt og grave hullet, og ikke etablering af trappe. Hverken pr. automatik eller pr. anmodning.

Med henvisning til læringsarket, der blev udarbejdet i forbindelse med ulykken, jf. bilag B, gøres det endvidere gældende, at der i læringsarket ikke peges på den mulighed, at der kunne anmodes om etablering af trappenedgang fra gravesjakket. Det må således formodes at være en efterrationalisering fra sagsøgtes side og ikke udtryk for at der konkret var givet instruks herom.

Hvis retten dog måtte finde det godtgjort, at A var blevet instrueret i at bede entreprenøren grave en forsvarlig nedgang, som hævdet i bilag 8, gøres det gældende, at en sådan løselig instruks fra sagsøgte ikke i sig selv lever op til arbejdsmiljølovens normer, for så vidt angår arbejdets tilrettelæggelse.

Der stilles større krav til arbejdsgivers tilrettelæggelse, end at en nyansat medarbejder må bede entreprenøren facilitere en nedgang, hvis medarbejderen ”mener at der er behov herfor”, jf. bilag 8.

Det er arbejdsgiver, der skal sikre at arbejdets tilrettelæggelse, instruks og hjælpemidler lever op til arbejdsmiljølovens normer. Denne pligt er selvsagt ikke opfyldt ved på løselig vis at placere ansvaret for sikkerheden hos den enkelte medarbejder uden en klar instruks; navnlig ikke når der er tale om en medarbejder uden nævneværdig rutine.

Det gøres desuden gældende, atter med henvisning til læringsarket, bilag B, at sagsøgte ej heller havde stillet en stige til rådighed. Der angives i læringsarket, jf. bilag B, under årsag:

”Forkert metode til at kravle op ad udgravningen. Manglende brug af stige”

Under ”bagvedliggende årsager” anføres blandt andet:

”Manglende stige i montørbil”

Under ”Kunne være undgået ved” anføres:

”Instruktion i anvendelse af korrekt metode til op- og nedstigning i udgravninger.” og ”Instruktion i risikovurdering af opgaven”.

A er dels ikke blevet instrueret i brugen af stige, dels er der ikke blevet stillet en sådan til rådighed.

Måtte retten finde, at sagsøgte havde instrueret A i at anvende stige ved op- og nedgang af muffehuller, og at der i givet fald også var en stige til rådighed, gøres det gældende, at der ikke desto mindre er tale om en uforsvarlig tilrettelæggelse af arbejdet. Anvendelsen af en stige forudsætter et fast og stabilt underlag, hvilket ikke var til stede i muffehullet. Ved den konkrete arbejdsopgave er en stige således ikke et egnet og forsvarligt hjælpemiddel.

Endelig gøres det gældende, at den arbejdsopgave, A udførte i forbindelse med ulykken, er en hyppigt forekommende arbejdsopgave hos sagsøgte. Da der er tale om en hyppigt forekommende arbejdsopgave, må kravet om den specifikke arbejdsopgaves tilrettelæggelse selvsagt være tilsvarende skærpet.

På baggrund af ovenstående gøres det samlet gældende, at sagsøgte er ansvarlig i anledning af ulykken den 14. marts 2018.

...”

B A/S har i sit påstandsdokument anført følgende:

”...

1. Sagsøgers sagsfremstilling er ikke korrekt.
2. Sagsøger har ikke været udsat for den hævdede tilskadekomst den 14. marts 2018 i forbindelse med sit arbejde for B A/S.
3. Såfremt sagsøger har været udsat for en tilskadekomst den 14. marts 2018 i forbindelse med sit arbejde for B A/S, har omstændighederne i forbindelse med tilskadekomsten ikke været således, som sagsøger har anført i stævningen.

For så vidt angår dybden på det hul, som sagsøger angiver at have arbejdet i, da han skulle have været udsat for den hævdede tilskadekomst, gør B A/S opmærksom på, at sagsøger i den anmeldelse af den hævdede tilskadekomst, som han foretog den 21. marts 2018 (bilag A), angav, at hullet alene havde en dybde på 60 cm, hvilket ikke er i overensstemmelse med den i stævningen angivne dybde af hullet på 80 cm.

4. B A/S er ikke erstatningsansvarlig for sagsøgers eventuelle tilskadekomst den 14. marts 2018.

I den forbindelse skal B A/S blandt andet henvise til, at sagsøgers arbejde i enhver henseende var forsvarligt tilrettelagt fra selskabets side.

B A/S gør i den forbindelse også opmærksom på, at en arbejdsgiver uden nærmere instruktion og tilsyn kan overlade det til en uddannet forsyningsoperatør selv at tilrettelægge, hvordan han skal komme ned i og op af et hul med en dybde på 60 cm. I øvrigt var sagsøger af B A/S blevet instrueret om det arbejde, som han skulle udføre for selskabet.

B A/S havde endvidere instrueret sagsøger om, at han skulle kontakte sin arbejdsleder, såfremt han var af den opfattelse, at han ikke havde mulighed for at udføre en arbejdsopgave på forsvarlig vis, og at han

skulle undlade at udføre arbejdsopgaven indtil dette kunne ske på forsvarlig vis.

Sagsøger var i øvrigt delegeret som holdleder og havde i den forbindelse modtaget instruktion i risikovurdering af arbejdsopgaver. I det omfang sagsøger ikke udførte sit arbejde på forsvarlig vis i forbindelse med sin eventuelle tilskadekomst den 14. marts 2018, har B A/S ikke været bekendt hermed.

5. Sagsøger har udvist egen skyld.

I den forbindelse skal B A/S henvise til, at sagsøgers eventuelle tilskadekomst den 14. marts 2018 må tilskrives hans egen uagtsomme adfærd.
..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Retten begrundelse og resultat

Efter As forklaring om tilskadekomsten samt de fremlagte anmeldelser af ulykken, lægger retten til grund, at As skader er forårsaget ved, at han den 14. marts 2018 under udførelse af arbejde for B A/S gled og slog venstre knæ.

Retten finder derimod ikke, at det kan lægges til grund, at B A/S har udvist en ansvarspådragende adfærd, idet det under de foreliggende omstændigheder var forsvarligt, at arbejdsgiveren overlod tilrettelæggelsen af arbejdet til A uden særskilt instruktion eller tilsyn. Retten har herved lagt vægt på hullets dybde, som retten efter oplysningerne i sagen lægger til grund, har været cirka 60 cm. Denne dybde muliggjorde, at kablet kunne tilgås ved at sætte sig på kanten af hullet og svinge benene rundt ved ned- og opstigning, eller eventuelt løse opgaven siddende på kanten af hullet. Retten har ligeledes lagt vægt på, at der ikke for retten er fremkommet oplysninger om, at indretningen af udgravningen var i strid med retningslinjer, vejledninger eller andre normer på området, ligesom det efter forklaringen afgivet af H, må lægges til grund, at udgravningen var udført efter sædvanlig fremgangsmåde.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at A på ulykkestidspunktet alene havde gennemgået den toårige uddannelse som forsyningsmontør og havde været ansat hos B A/S i cirka to måneder. Retten har herved navnlig lagt vægt på, at opgaven må anses som almindelig og ukompliceret.

Herefter tages selskabets påstand om frifindelse til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 35.000 kr. B A/S er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

B A/S frifindes.

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for A skal til B A/S betale sagsomkostninger med 35.000 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.